

*Αγαπημένη, ύστερα από τόσα χρόνια αναζήτηση κι αγωνία, ή καρδιά μου χτυπά αποφασισμένη πιά, σίγουρη, γιομάτη πίστη. Νά καταστραφεί ο κόσμος τούτος, νά σμιξουμε όλοι τούς δώμους μας, νά ρίξουμε τὸ αἷμα τούτου σπίτι, νά μὴν ὑπάρχει πιά! Νά τὸ πρώτο χρέος. Τὸ μῖσος.

Τὸ δεύτερο χρέος: νά ἐπιθυμήσουμε, νά μαντέψουμε, νά βροῦμε και νά σταθεώσουμε τὸ πρόσωπο τοῦ ἐρχόμενου πολιτισμοῦ. Νά μετατοπίσουμε τὸ μῖσος σὲ ἀψηλότερους ἀγώνες, νά τὸ μετουσιώσουμε σὲ μέσο, ὄχι σκοπὸ. Σκοπὸς εἶναι ἡ Ἀγάπη. Ποιὰ θάνα ἡμορφὴ τῆς νέας ἀγάπης; Νά ἡ δύσκολη, ὀδυνηρὴ προσπάθεια μας. Γιατί ἡ ἀγάπη ἀλλάζει σὲ κάθε πολιτισμὸ κ' ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ εἶναι τὸ στοιχεῖο ποὺ ζητοῦν πάντα νά βροῦν—καὶ δὲν τὸ βρίσκουν πάντα—οἱ μεγάλοι ἐπαναστάτες.

"Ἄς ταχτοποιήσουμε τίς σκέψεις μας, ἄς ρυθμίσουμε τὴν ἀγανάχτησή μας, ἄς ὀργανώσουμε τίς ἐπιθυμίες μας. Ἄς ἐπιστρατευτοῦμε ὄσοι πιστοὶ! Ποιοὶ θὰ νικήσουν; Οἱ πῶ σοφοὶ; οἱ πῶ πολλοὶ; οἱ πῶ ξυπνοὶ; οἱ πῶ σήμερα δυνατοὶ; Θὰ νικήσουν ὄσοι πιστέβουν.

"Ἐνὰς ἄνθρωπος στὴ γῆ; ἀκελπισμένος φώναξε κ' ἐπικαλιόταν τὸ Θεό. Κι ὁ Θεὸς μὲ βία ἐξαναγκάστηκε ἀπὸ τὴν προσευκὴ τοῦ ἀνθρώπου νά κάμει αὐτὶ νά τὸν ἀκούσει.

A. ΓΕΡΑΝΟΣ

ΛΥΡΙΚΕΣ ΠΡΟΞΕΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΗΜΑΓΜΕΝΗ...

Εἶτανε μιὰ ἐκκλησιὰ ρημαγμένη, ρεπιασμένη ἀπ' τὸ διάβα τοῦ χρόνου, μὲ τίς εἰκόνας σβησμένες, χαρακωμένες ἀπ' τὸ χέρι Κουρσάρου καταχτητῆ. Κ' εἶτανε κρεμασμένη, θαρρεῖς, σὰν ξερόκλαδος βάτος σ' ἀχεῖλι μιᾶς ρεματιάς και γύρω τῆς δὲν εἶτανε ἄλλο πάρεξ βράχοι και λόφοι γυμνοὶ μὲ τὸ ξάστερο, καταγάλανο τοῦ αἰθέρα γιὰ ντύμα.

Κ' εἶχαμε σύρει τὰ βήματά μας ὡς ἐκεῖ, ποιὸς ξαίρει, σὲ ποιὸ μυστικὸ προσκύνημα ὁ καθένας. Καὶ τὸ παγκάρι δὲν εἶχε κερὶ γιὰ ν' ἀνάψουμε και τὸ θυματὸ δὲν εἶχε λιβάνι. Μὰ ὡστόσο σὰ νάκιγιε λαμπάδα ἡ ψυχὴ μας και σὰ νά θυμιάτιζε ὁ κρυφὸς λογισμὸς ἕναν κάποιον Θεό.

Κ' είχες γονατίσει στις σπασμένες πλάκες τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ σὰ νὰ ψιθύριζες μὲ σφραγισμένα τὰ χεῖλια μιὰ βραδινὴ προσευκὴ, ποὺ κάποιε θάλεγε στὰ παιδιάστικα χρόνια. Κ' ἐγὼ ποὺ δὲν πίστευα σὲ τίποτα καὶ τὸ λέω, ἀρνητῆς κάθε θρησκείας καὶ τοῦ δικοῦ μου Ἐγὼ ἀρνητῆς, σεβόμουνα τὴ δική Σου λατρεία καὶ σὰ νὰ μὲ παίρνανε τ' ἀπαλά Σου φτερὰ σὲ καινούριο ἐξαγνισμένο ταξίδι.

Κ' ἔγαιρα κ' ἐγὼ τὸ βαλαντωμένο κορμί μου, ἀν ὄχι στὴν ἴδια προσευκὴ σὰν κ' ἔσένα, τῶγαιρα σ' ἔνα βιβλίο παλιό, βυζαντινὸ ἑξα- σμένο ψαλτήρι, ποὺ ὁ χρόνος πάλευε μὲ τίς χοντρές σταλίδες τοῦ κεραιοῦ νὰν τοῦ σβήσει τὸ θῶρι. Καὶ ἐσφυλλοῦσα τὰ κίτρινα φύλλαξκι οὔτε θυμάμαι ἀν διάβαζα κάτι, κι οὔτε τῶνοιωσα πῶς ἦρθες κοντά μου Ἐσύ.

Κ' ἔσκυψες δίπλα μου κ' αἰστάνθηκα τὴ δροσάτη πνοή Σου νὰ μοῦ χαϊδεύει τὸ μάγουλο, κι ἀνοιωσα τὴν ψυχὴ μου, τὴν τσιγγάνα, τὴν ἀπιστη, νὰ λυγᾶει κοντά Σου, νὰ μερώνει, νὰ κατασταλάζει κάπου κι αὐτῆ.

Καὶ τότε μοῦδειξες μὲ τὸ δάχτυλο, (σιγανά, σιωπηλὰ καὶ σὰ φοβι- σιμένη γιὰ ὅ,τι φανέρωνες), μοῦδειξες στὸ παλιὸ τὸ βιβλίο μιὰν αἰώνια καινούρια σελίδα.

Κ' ἔσκυψα καὶ διάβασα καὶ προσηλώθηκα ἐκεῖ, ὡς ποὺ τὰ βλέμμα- τὰ μας ἀνταμῶσανε, ἔαφνου, στὴν ἴδια,—τὸ θυμάσαι ; —ἀράδα :

— Ἦνθησας λειμῶνος ἐν μέσῳ, τῶν ἀθλοφόρων ὄσπερ ῥόδον, φέρων μυστικὴν εὐωδίαν....

Κοιταχτήκαμε. Τὸ δάκρι τρεμόπαιξε στὶς βλεφαρίδες γιὰ λίγο μὰ τὰ χεῖλια δὲν ἀποσώσανε τὸν ψαλμό.

Τί νὰ ποῦμε ! Ἡ ζωὴ γιὰ μᾶς, σκληρὴ ζωὴ, μοιραῖα ζωὴ χωρισμοῦ κι ἀγωνίας, δὲν μποροῦσε νὰτανε τίποτ' ἄλλο πὰρεξ ἀπὸ μιὰ τέτοια ρημαγμένη ἐκκλησιά, ρεπιασμένη στὸ διάβα τοῦ χρόνου, μὲ τίς εἰδῶνες σβησμένες, χαρακωμένες ἀπ' τὸ χέρι Κουρσάρου καταχτητῆ.

(Παλιὰ Βυτίνα)

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ